

Jaarverslag 2022

Jaarverslag 2022

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Hoofdpijnen toezicht	4
1.1 Sturen op duurzame impact	6
1.2 Bestrijden van ondermijning	8
1.3 Inspelen op technologische ontwikkelingen	9
2 Organisatie	11
2.1 Personeel en Organisatie	13
2.2 Informatievoorziening en automatisering	13
2.3 Planning en control	14
2.4 Stand van de uitvoering	15
3 Ondernemingsraad	16
4 BFT in cijfers 2022	19
4.1 Samenvatting bft in 2022	20
4.2 Notariaat in cijfers	22
4.3 Gerechtsdeurwaarders in cijfers	24
4.4 Wwft in cijfers	26
4.5 Handhaving in cijfers	29
5 Financiële gegevens 2022	31

Jaarverslag 2022

Voorwoord

Het is belangrijk dat de samenleving vertrouwen heeft in juridische beroepen, zoals notarissen en gerechtsdeurwaarders. Dit zorgt voor een integer financieel-economisch stelsel en een goed werkende rechtstaat. Het Bureau Financieel Toezicht (BFT) heeft hierin een belangrijke taak als onafhankelijk toezichthouder. Dit doen we samen met deze juridische beroepsgroepen én met financiële dienstverleners zoals accountants en belastingadviseurs. Deze dienstverleners vallen onder toezicht van het BFT op grond van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). We zijn onafhankelijk, maar werken vanuit een goede verstandhouding met de betrokken ministeries en beroepsorganisaties. Dit jaarverslag laat zien hoe wij in 2022 invulling gaven aan onze wettelijke taken.

drs. Chris Breedveld
Voorzitter van het Bestuur BFT

“Het BFT richt zijn toezicht in met zoveel mogelijk impact voor de samenleving.”

Vanuit eerder gestelde ontwikkellijnen maakten wij het afgelopen jaar een vertaalslag naar drie ambities: het sturen op duurzame impact, het bestrijden van ondermijning en het inspelen op technologische ontwikkelingen. Onze activiteiten focussten zich hierop. Ook ging in 2022 de nodige aandacht uit naar de opvolging van onze eigen aanbevelingen inzake het onderzoek bij het notariuskantoor Pels Rijcken. We herijkten het toezicht om duurzaam impact te hebben. Hierbij keken we naar

effectievere interventies, zoals meer het gesprek aangaan met instellingen die onder ons toezicht staan. Aandacht was er hierbij ook voor samenwerking in de keten. Deze aanpak passen we ook toe bij de bestrijding van ondermijning, waar we in 2022 de nodige activiteiten voor verrichtten. Hiermee leveren we meer maatwerk met uiteindelijk goede resultaten. Ten slotte draagt ook het verstevigen en uitbreiden van de analyse hieraan bij en hiermee versterken we ons toezicht.

Toezicht is belangrijk. Dat blijkt ook uit de nodige aandacht voor het toezicht op de juridische beroepen, zowel op de notarissen en gerechtsdeurwaarders als op de advocaten. Helder is dat het toezicht op deze beroepsgroepen veel gelijkenis met elkaar vertoont. Dit leidde afgelopen jaar tot een intensievere samenwerking met de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). Zo ook tot een verbeterde samenwerking met de Nederlandse orde van advocaten (NOvA) en het dekenberaad. In deze samenwerkingen delen we onze kennis en ervaring. Ook intensiveerden we de samenwerking met de financiële dienstverleners. Zo kwamen we in 2022 met de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) een toetsingsarrangement overeen in het kader van de Wwft.

Het bestuur ziet dat het afgelopen jaar veel werk is verricht en dankt de organisatie hiervoor. In dit jaarverslag zijn de resultaten beschreven. Het bestuur ziet dit als een goede basis om niet alleen de reeds bestaande toezichtstaken te intensiveren, maar ook om de uitbreiding van nieuwe toezichtstaken effectief op te pakken. Voorbeelden hiervan zijn de incassodienstverlening en de Sanctiewetgeving. Hiermee richt het BFT zijn toezicht zo in dat het zoveel mogelijk impact heeft voor de samenleving.

14 maart 2023, Utrecht
Bureau Financieel Toezicht, namens het bestuur,

drs. C. Breedveld
voorzitter

1 Hoofdpijnen toezicht

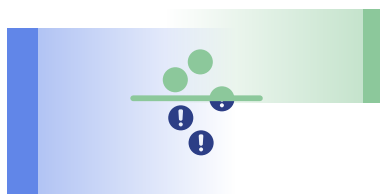
In het kort

Het BFT maakte in 2022 een vertaalslag van de reeds ingezette ontwikkelingslijnen zoals de versterking van het preventieve toezicht en ketensamenwerking. Dit resulteerde in drie ambities waaraan de organisatie de komende jaren prioriteit geeft, te weten: het sturen op duurzame impact, het bestrijden van ondermijning en het inspelen op technologische ontwikkelingen.

› Sturen op duurzame impact

We werkten samen met organisaties als KNB, KBvG en NBA. Ook deelden we gegevens met de toezichtsketen.

› Bestrijding van ondermijning

We volgden signalen van de Belastingdienst op, gaven voorlichting aan administratiekantoren en deden onderzoek bij zorginstellingen.

› Inspelen op technologische ontwikkelingen

Het BFT verdiepte zijn data-analyse en breidde deze uit.

1.1 Sturen op duurzame impact

Een duurzame impact vergt tijdige en gerichte interventies van het BFT. Samenwerking en gegevensdeling met de toezichtsketen zijn hiervoor randvoorwaarden. Het BFT heeft een interveniërende taak en zet daarnaast in op preventieve middelen om normconform gedrag bij de beroepsgroepen te bevorderen. Dit vergroot de verdere impact en effectiviteit van het toezicht. Om opvolging te geven aan deze ambitie verrichtte het BFT in 2022 onder meer het volgende.

Samenwerken met KNB

In 2021 kwam een grootschalige fraude bij het advocaten- en notariskantoor Pels Rijcken & Droogleever en Fortuijn (Pels Rijcken) naar buiten. Mede naar aanleiding van deze fraude is onze samenwerking met de KNB verder versterkt. Zo heeft het BFT meegedacht over de opstelling van de KNB-beleidsregels uit 2022 voor de flattering uitbetaling derdengelden en de nevenfuncties van notarissen. Het BFT en de KNB delen de ambitie om het vertrouwen in de kwaliteit en integriteit van het notariaat te bewaken en bewaren. Daarbij is het onder meer zaak om de toetsings- en toezichtstructuur goed te laten werken en met elkaar af te stemmen over de aanpak en werkwijze. Het BFT en de KNB hebben regulier overleg met elkaar. Vanuit deze samenwerking bespraken wij het afgelopen jaar diverse thema's en werkten deze nader uit. De gesprekken leidden, gezamenlijk met ketenpartners, onder meer tot het opstellen van een notarisverklaring in het kader van het Wwft-toezicht door de banken. Daarnaast stelde de KNB, naar aanleiding van een prejustitiële uitspraak van de Hoge Raad (19 november 2021), in afstemming met het BFT een praktijkaanwijzing op. De uitspraak van de Hoge Raad zorgde voor een verruiming van de aanspraken van rechthebbenden op de derdengeldenrekening. De uitspraak heeft praktische gevolgen voor de inrichting van de financiële administratie van notarissen en de berekening van de bewaringspositie. Ook verkenden het BFT en de KNB een verdere samenwerking op het gebied van het uitwisselen van digitale informatie.

Samenwerken met KBvG

Samen met de KBvG streeft het BFT naar een betrouwbare en kwalitatief goede beroepsgroep. Met dat doel voor ogen hebben we regulier overleg met elkaar. We delen kennis en het BFT denkt actief mee over nieuwe regelgeving en verordeningen. Een van de onderwerpen in 2022 was de nieuwe Gerechtsdeurwaardersverordening waarin de KBvG alle eerder uitgebrachte verordeningen samengevoegde. Deze jarenlange inspanning leidde tot een overzichtelijker beeld van de regelgeving en zal de uitvoering ten goede komen. Het BFT gaf zijn input vanuit zijn toezichtspraktijk. Ook de uitspraak van de Hoge Raad over Kadasterkosten was onderwerp van onderling overleg. Hoewel de casus het notariaat betrof, heeft dit evenwel z'n uitwerking op de gerechtsdeurwaarderij. Daarom richten we momenteel een gezamenlijke werkgroep in om de gevolgen van de uitspraak voor de beroepsgroep te bespreken.

Hans Kuipers

Directeur KNB

“Vanuit het gedeelde beeld dat het notariaat een onmisbare rol speelt in het rechtssysteem in Nederland kunnen we vanuit verschillende invalshoeken goed samenwerken aan de kwaliteit en integriteit van het notariaat.”

Voorbereiden op Wet kwaliteit incassodienstverlening

Om schuldenaren te beschermen tegen ontoelaatbare incassopraktijken is de Wet kwaliteit incassodienstverlening (Wki) opgesteld. Deze treedt op 1 juli 2023 in werking. De wet heeft als doel om de kwaliteit van de private buitengerechtelijke incassodienstverlening door incassobureaus, gerechtsdeurwaarders en incasso-advocaten te verbeteren. De wet verplicht incassobureaus om zich in te schrijven in een speciaal register. Ook moeten zij zich aan bepaalde kwaliteitseisen houden. De wet heeft impact op de buitengerechtelijke incassopraktijk van gerechtsdeurwaarders en daarom wordt de toezichtstaak van het BFT hiermee uitgebreid. Bij het toezicht op de incassomarkt zijn meerdere partijen betrokken, zoals de Inspectie Justitie en Veiligheid, de Autoriteit Consument & Markt (ACM), Justis en de Dekens. Het toezicht en de handhaving door de verschillende toezichthouders moet eenduidig worden toegepast. Daarom gingen de betrokken partijen afgelopen jaar intensief met elkaar in overleg. Dit leidde onder meer tot het opstellen van een samenwerkingsprotocol dat op 8 december 2022 is ondertekend.

Mr. Dr. Myriam Lückers
voorzitter Raad voor Toezicht NBA

“Door het convenant trekken we samen op met het BFT en hebben wij de Wwft volledig verankerd in onze periodieke toetsingen van accountantsorganisaties.”

Toetsingsarrangement met NBA

Wanneer een samenwerking een meer structurele vorm krijgt, streeft het BFT ernaar om convenanten af te sluiten. Zo kwamen het BFT en de NBA een toetsingsarrangement overeen in het kader van de Wwft. Deze overeenkomst is op 6 december 2022 ondertekend en is per 1 januari 2023 in werking getreden. Hiermee kan de Raad voor Toezicht van de NBA de toetsingen die voortvloeien uit het arrangement, onderdeel uit laten maken van zijn periodieke kwaliteitsbeoordelingen. Daarnaast geeft het arrangement het BFT de mogelijkheid om samen met de NBA de naleving van de Wwft te bevorderen.

Opvolgen actiepunten FATF

De Financial Action Task Force (FATF) publiceerde in 2022 haar evaluatierapport over het Nederlandse beleid tegen witwassen en terrorismefinanciering. De FATF is een samenwerking tussen landen en is in 1989 opgericht in opdracht van de G7. De FATF ontwikkelde aanbevelingen die landen moeten implementeren in hun nationale wet- en regelgeving. De FATF evalueert periodiek of landen aan de FATF-aanbevelingen voldoen. Het BFT heeft kennisgenomen van de bevindingen en de daarop geformuleerde actiepunten die het BFT raken. Ook heeft het BFT hier in 2022 opvolging aan gegeven, zowel zelfstandig als in samenwerking met de ketenpartners. Dit ziet onder meer toe op ontwikkelingen in de sanctiewetgeving en het toezicht daarop én het vernieuwen en moderniseren van de huidige leidraden Wwft.

Samenwerken met AFM

Het BFT zet volop in op actieve samenwerkingsverbanden met medetoezichthouders zoals de Autoriteit Financiële Markten (AFM). Zo is in 2022 met de AFM overeengekomen om in 2023 een gezamenlijk themaonderzoek uit te voeren bij accountantskantoren. In dit themaonderzoek vragen we het risicobeleid en risicomanagement uit. Dit versterkt het (integriteits)toezicht op accountants. Daarnaast wisselden het BFT en de AFM afgelopen jaar op basis van het samenwerkingsconvenant informatie en signalen uit.

Samenwerken met FEC

Het BFT wil de samenwerking met het Financieel Expertise Centrum (FEC) intensiveren. Het FEC is een samenwerkingsverband van autoriteiten met een toezichts-, controle-, vervolgings- of opsporingstaak in de financiële sector. Het centrum is opgericht om de integriteit van deze sector te versterken. Momenteel neemt het BFT alleen deel als participant in het FEC-programma 'Bestrijding Terrorismefinanciering'. Eind 2022 startten we inleidende gesprekken met het FEC om te zien of én hoe we zouden kunnen toetreden als FEC-partner.

Bewustwording vergroten

Goede voorlichting vergroot de naleving van wet- en regelgeving. Wanneer ondertoezichtstaanden weten welke acties ze moeten ondernemen en waaróm ze dat moeten, is de kans groter dat zij normconform handelen. In 2022 gaven we op verschillende manieren voorlichting aan de onder toezicht staande personen en instellingen, ook in samenwerking met andere (beroeps)organisaties. Zo zijn er cursussen georganiseerd met de Belastingdienst over fraudepreventie in de notariële praktijk. Hierin zetten we aan de hand van praktijkvoorbeelden uiteen hoe fraude rond bijvoorbeeld oprichtingen, aandelenoverdrachten en vastgoedtransacties zich kan voordoen en kan worden herkend. De organisatie vond plaats door de KNB, de Vereniging Ondernemingsrecht-specialisten Notariaat en de Vereniging van Notariële Registergoed Specialisten.

Ook organiseerde het BFT in samenspraak met de KBvG een webinar voor alle gerechtsdeurwaarders in Nederland. Het BFT gaf inzicht in de verschillende manieren van toezicht houden en de wijze waarop handhaving plaatsvindt. En aan de hand van tuchtrechtjurisprudentie van het afgelopen jaar gingen we in op onder meer de retourprovisie, de berekening van liquiditeit en solvabiliteit en de out-of-pocketkosten.

Het BFT was in 2022 aanwezig op de intermediairdagen van de Belastingdienst, op negen verschillende plaatsen in het land. We gaven voorlichting over onder andere nieuwe wetgeving aan eigenaren en medewerkers van voornamelijk belastingadvies- en administratiekantoren die niet zijn aangesloten bij een beroeps- of kantorenorganisatie. In totaal bezochten ongeveer 5.000 personen de intermediairdagen.

Effectiviteit gerechtsdeurwaardelij toetsen

Het BFT toetste in 2022 zijn effectiviteit in handhaving door bij meerdere kantoren waar in de afgelopen jaren problemen waren gesignaleerd, weer kortstondig onderzoek te doen. We bekeken of na onze interventie de gewenste verbeteringen waren doorgevoerd. Dit leverde zeer goede resultaten op. Nagenoeg alle kantoren hadden hun werkwijze aangepast zodat de onderzoeken naar tevredenheid van zowel de deurwaarder als het BFT konden worden afgesloten.

1.2 Bestrijden van ondermijning

De versterking van de aanpak van (georganiseerde) ondermijnende criminaliteit is een van de speerpunten van het huidige kabinet. Het voorkomen, verstoren, opsporen en vervolgen van deze criminaliteit vergt de komende jaren zeer grote inspanningen. Het kabinet stelde dan ook structureel extra middelen ter beschikking, ook aan het BFT. Want de beroepsgroepen waarop we toezicht houden, spelen als poortwachters een cruciale rol bij het tegengaan van ondermijnende criminaliteit. Om opvolging te geven aan deze ambitie heeft het BFT in 2022 onder andere het volgende verricht.

Signalen van de Belastingdienst opvolgen

Het optreden als poortwachter tegen ondermijning is een wezenlijke maatschappelijke functie, ook voor het notariaat. Personeel goed opleiden en instrueren is hierbij van belang, zo ook het op orde hebben en toepassen van het risicobeleid. Het BFT ontvangt signalen die betrekking hebben op ondermijning, veelal van de Belastingdienst (op grond van artikel 111c Wna). De meldingen die het BFT heeft ontvangen van de Belastingdienst in de jaren 2019-2022 zijn eind 2022 geëvalueerd. Zo wilden we inzicht krijgen in de effectiviteit van de meldingen als signaal voor het toezicht op het notariaat en dit terugkoppelen aan de Belastingdienst. Op basis van een eerste analyse blijkt dat het BFT in ruim 80% van de gevallen opvolging gaf aan de meldingen van de Belastingdienst. In alle gevallen constateerden we normschendingen.

Voorlichting aan administratiekantoren

Voorlichting is een belangrijk middel om instellingen bewuster te maken van ondermijnende criminaliteit. Uit de onderzoeken van het BFT blijkt dat de naleving van de Wwft met name bij kleine, niet-georganiseerde administratiekantoren nog steeds achterblijft. Ook vragen administratiekantoren het BFT regelmatig om informatie over de Wwft. Daarom besloot het BFT om een mailing te sturen aan administratiekantoren met informatie over de Wwft. In 2022 zijn bijna 15.000 brieven verzonden naar administratiekantoren die nog niet eerder informatie van het BFT hadden ontvangen.

Een goede informatiepositie is essentieel voor het risicogerichte toezicht.

Onderzoek bij zorginstellingen

In 2020 heeft het BFT een themaonderzoek uitgevoerd bij accountants- en administratiekantoren van zorginstellingen. In 2022 besloot het BFT om hieraan opvolging te geven. De reden hiervoor is dat zorgfraude een speerpunt is bij de bestrijding van ondermijning. Op basis van openbare data maakte het BFT een eerste selectie van zorginstellingen die opvallen ten opzichte van branchegenoten. We richtten ons hierbij met name op thuiszorginstellingen. De criteria betroffen onder meer behaalde resultaten, personeelskosten en onttrekkingen uit de onderneming. Het BFT zal de financiële adviseurs van de geselecteerde zorginstellingen aanschrijven. In 2023 zet het BFT dit themaonderzoek voort.

1.3 Inspelen op technologische ontwikkelingen

Relevant en impactvol toezicht vereist gedegen onderzoek en analyse. Een goede informatiepositie is essentieel voor het risicogerichte toezicht. Dit geldt des te meer in het toezichtsveld van het BFT met veel instellingen in verschillende branches. De samenleving digitaliseert steeds verder en daarmee ook onze onder toezicht staande organisaties. Om steeds beter zicht te krijgen op (ontwikkelingen binnen) de instellingen is het noodzakelijk dat het BFT verder digitaliseert en zijn data-analyse verdiept en uitbreidt. Om opvolging te geven aan deze ambitie verrichtte het BFT in 2022 onder meer het volgende.

Personele bezetting analyse-unit

In 2022 is de personele bezetting van de analyse-unit van het BFT volledig ingevuld. Deze unit vergroot de analysemogelijkheden van de reeds aanwezige data en ontsluit nieuwe informatiestromen.

Gebruik analysetools

Het BFT maakte ook in 2022 gebruik van analysetools die vanuit de datalabs zijn ontwikkeld, samen met het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en het ministerie van Justitie en Veiligheid. Deze tools brengen de totale markt of deelmarkten in beeld. Hierdoor zetten we individuele kantoren op diverse aspecten af tegen de (deel)markt waarin zij opereren. Met beschrijvende en diagnostische analyses maken we duidelijk wat er in het verleden is gebeurd en wat de oorzaken daarvan zijn. Daarnaast maakte het BFT gebruik van scenario-analyses ('stresstesten') om te bepalen welke notaris- en gerechtsdeurwaarderskantoren financieel kwetsbaar zijn in het licht van specifieke marktontwikkelingen. Op basis van de risicoanalyses en de meerjaren visualisaties van bijvoorbeeld de liquiditeits- en solvabiliteitsratio's, wordt in gesprekken met notarissen en gerechtsdeurwaarders inzicht verkregen in ontwikkelingen. Dit levert een bijdrage aan in te zetten maatregelen.

Nieuw gegevensportaal

Het BFT vraagt notarissen en gerechtsdeurwaarders om periodiek financiële gegevens in te dienen. Hiervoor is een digitaal portaal beschikbaar (Digin), waar betrokkenen of hun gemachtigden kunnen inloggen en de benodigde gegevens kunnen indienen. Omdat de techniek voortschrijdt en om de gebruikersvriendelijkheid te vergroten, heeft het BFT in 2022 een nieuw portaal getest. Het nieuwe portaal wordt gefaseerd uitgerold en per 1 mei 2023 is het portaal voor alle onder toezicht staande instellingen beschikbaar.

Risicovolle transacties offshore-vennootschappen

In 2022 startte het BFT de eerste themaonderzoeken, waarbij datagedreven werken een centrale rol vervult. Naast het reeds besproken themaonderzoek zorgkantoren, wilden we beter inzicht krijgen in mogelijk risicovolle transacties die bij notarissen zijn gepasseerd met betrekking tot offshore-vennootschappen. De onderzoeken Panama Papers, Pandora Papers en Paradise Papers lieten zien dat offshore-vennootschappen een hoog risico vormen voor witwassen. Het gaat daarbij om offshore-vennootschappen uit risicolanden die over vastgoed in Nederland beschikken of hypotheek hebben verstrekt. Het is van belang voor het BFT dat het zicht heeft op transacties die mogelijk risicovol zijn. Hiervoor hebben we (in Nederland) openbare data uitgevraagd. In 2023 zet het BFT dit themaonderzoek voort.

Data Wwft-instellingen

Het BFT heeft in de afgelopen periode verzamelde data over de Wwft-instellingen en hun meldgedrag en het uitgevoerde toezicht vastgelegd in een database. Vanwege problemen met de performance van deze database koos het BFT ervoor om door middel van Power BI de informatie over de instellingen te ontsluiten. Via de ontwikkelde app zijn de data nu overzichtelijk en snel te raadplegen door de toezichthouders van het BFT. De verzamelde data kunnen ook gebruikt worden voor onder meer thematische analyses en voorlichting.

Identificatie additionele instellingen

In de afgelopen jaren bracht het BFT de onder toezicht staande instellingen zoveel mogelijk (op basis van openbare data) in kaart. In samenwerking met een aanbieder van bedrijfsinformatie hebben we in 2022 instellingen die activiteiten verrichten die onder het toezicht van het BFT vallen, maar niet als zodanig zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, verder in beeld gebracht. Hierdoor hebben we ruim 600 additionele instellingen geïdentificeerd.

Organisatie

2

2 Organisatie

In het kort

In dit hoofdstuk is beschreven welke onderwerpen het BFT als organisatie in 2022 heeft opgepakt en welke keuzes zijn gemaakt.

› Nieuwe functies

Nieuwe uitdagingen vragen om nieuwe functies: van analist tot communicatieadviseur.

› Vernieuwing IT

We bereidden een nieuw informatie-systeem voor en voerden diverse acties uit gericht op gegevensbescherming.

› Stand van de uitvoering

We formuleerden knelpunten waar wet- en regelgeving in de praktijk ongewenste neveneffecten heeft.

2.1 Personeel en Organisatie

Om meer invulling te geven aan de inhoudelijke ontwikkelingen heeft het BFT verschillende stappen gezet. In verband met datagedreven werken werd op 1 december 2022 een analyse-unit operationeel. Daarnaast hebben we in het kader van intensievere samenwerking twee vacatures opengesteld voor een beleidsmedewerker externe relaties en een communicatieadviseur. Ook hebben we besloten om de ondersteuning op het gebied van IT en informatievoorziening te herzien. Drie vacatures zijn opengesteld op het gebied van applicatiebeheer en -ontwikkeling, informatievoorziening en de rol van CISO. In december 2022 zijn we gestart met de werving.

In 2022 verlieten drie medewerkers het BFT en kwamen zes medewerkers in dienst. Eind 2022 waren 30 mannen en 27 vrouwen in dienst bij het BFT.

Bezetting (in fte)	2021	2022
Staf	6,4	5,3
Notariaat/Gerechtsdeurwaarders	21,9	21,9
Wwft	12,7	16,5
Juridische Zaken/Handhaving	8,0	8,0
Bestuur ¹	0,4	1,4
Totaal	49,5	53,1

¹ Per 1 februari 2022 wordt de functie van Hoofd JZH en Directeur door 1 fte vervuld. Deze fte is toegerekend aan het onderdeel Bestuur.

2.2 Informatievoorziening en automatisering

Ter voorbereiding op een nieuw informatiesysteem voor het primair proces rondde het BFT in 2022 meerdere activiteiten af. Voor de introductie van een digitaal archief hebben we een vervangingshandboek en vervangingsbesluit vastgesteld. Eveneens is de basisselectielijst (uit 2012) beoordeeld. Aanbieding aan het Nationaal Archief en publicatie in de Staatscourant zal in het eerste halfjaar van 2023 worden uitgevoerd. Begin 2022 is het archief van de Wwft beoordeeld en geschoond en startte de voorbereiding voor digitalisering. In oktober 2022 is gestart met het archief van het notariaat, de gerechtsdeurwaarderij en de commissies van deskundigen. Digitalisering is gepland voor februari 2023.

Diverse acties voor gegevensbescherming

In 2022 stelde het BFT een nieuw informatiebeveiligingsbeleid, een autorisatieprotocol en -matrix op. Implementatie van het beleid is tegelijkertijd gepland met het nieuwe informatiesysteem. Op het gebied van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is operationeel en beleidsmatig veel werk verzet. In de zomer startte het BFT met het doorlichten van bestaande afspraken, protocollen en regelingen. Variërend van het actualiseren van het privacybeleid tot de dagelijks gehanteerde sjablonen. De stukken zijn in december 2022 in concept afgerond en worden in het voorjaar 2023 vastgesteld. Eveneens zijn convenanten die het BFT heeft met ketenpartners doorgelicht en beoordeeld op de behoefte aan actualisatie. Ook is een cloudafwegingskader uitgewerkt. Er zijn wederom diverse *data protection impact assessments* (DPIA's) verricht om risico's van nieuwe projecten en plannen in kaart te brengen. Waar nodig zijn verwerkersovereenkomsten gesloten. Op 1 juli 2022 leverde de functionaris gegevensbescherming (FG) het jaarverslag over 2021 op met daarin aanbevelingen voor de organisatie. Hierop introduceerde het BFT het programma "Hoe alert ben jij?" van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Dit omvatte een nulmeting en een *phishing mail* campagne. De medewerkers blijken in het algemeen goed op de hoogte van de privacy-afspraken. In december zijn deze werkafspraken gegroepeerd en via het intranet ontsloten.

Robin van Gerwen

adviseur informatiebeveiliging bij het ministerie van Justitie en Veiligheid:

“De cursus ‘Hoe alert ben jij?’ van Weerbaar JenV draagt bij ons, als JenV, digitaal weerbaarder te maken ten opzichte van statelijke actoren en cybercriminelen.”

In 2022 zijn geen datalekken bij de Autoriteit Persoonsgegevens gemeld. Het BFT ontving twee AVG-verzoeken en één AVG-bezwaar en handelde alle drie binnen de termijn af.

Verbeteren en vernieuwen automatisering

Na de zomer van 2022 startte het BFT met de voorbereiding op het nieuwe informatiesysteem. De technische voorbereidingen zijn in 2022 afgerond en de verwachting is dat dit systeem per 1 april 2023 wordt geïmplementeerd. Mede naar aanleiding van het informatiebeveiligingsbeleid voerde het BFT diverse verbeteringen door. Verder hebben we aandachtspunten uit de IT-audit van de accountant doorgevoerd. In dit kader hebben we ook de uitgifte en het beheer van hulpmiddelen verder aangescherpt.

2.3 Planning en control

In het voorjaar van 2022 kende het ministerie van Justitie en Veiligheid het BFT structurele ondermijningsgelden toe, oplopend naar € 900.000 in 2025. In de zomer verdiepten we de bestaande KPI's en maakten we nadere afspraken over onder meer doorlooptijden.

Inkoop

Het eerste halfjaar van 2022 stond in het teken van de meervoudige onderhandse aanbesteding voor het nieuwe informatiesysteem. In de vorm van een concurrentie-gerichte dialoog zijn meerdere medewerkers hierbij betrokken geweest. In juli 2022 ronden we deze procedure af. De inkoopregels zijn in het voorjaar 2022 geëvalueerd en geactualiseerd. Het MT stelde deze in april vast.

Risicomanagement

Het BFT voerde een verkenning uit in het kader van risicomanagement en kwam samengevat tot de volgende bevindingen:

1. De ontwikkelingen in de samenleving en binnen de sectoren van de onder toezicht staande instellingen van het BFT volgen elkaar snel op en worden steeds complexer. Neem bijvoorbeeld de toegenomen aandacht in de laatste jaren voor ondermijning, witwassen en de poortwachtersrol. Operationeel betekent dit nog meer aandacht voor onze 'maatschappelijk antenne' en meer flexibiliteit in de organisatie.
2. Voor een duurzame impact zijn tijdigheid, preventie en draagvlak van het toezicht steeds belangrijker. Tijdigheid vraagt om intensivering van de samenwerking met ketenpartners. Preventie en draagvlak laat zich onder meer vertalen naar het creëren van meer awareness en communicatie. Deze onderwerpen krijgen de komende jaren nadrukkelijk aandacht.
3. In de uitvoering wordt innovatie belangrijker. Meer kennis over de markt van de verschillende sectoren, meer datagedreven werken en meer experimenteren (bijvoorbeeld op basis van de gedragswetenschap) met andersoortige interventies die een groter bereik hebben en meer effect sorteren.

Doelmatigheid

Bij publieke organisaties wordt gemiddeld 20 tot 30% van het personeelsbestand toegeschreven aan overhead. Bij toezichthoudende organisaties is daarnaast nog sprake van direct aan het toezicht gerelateerde taken, bijvoorbeeld op het gebied van handhaving of beleidsontwikkeling. Bij het BFT werkt ook in 2022 ongeveer 70% van het personeel op de toezichtafdelingen, 15% op de afdeling JZH en bekleedt ongeveer 15% de overige functies, waaronder bedrijfsvoering.

In-control-statement

Met een relatief beperkte omvang is het BFT nog steeds goed in staat om zijn bedrijfsvoeringsprocessen te beheersen. In 2022 hebben we verschillende werkprocessen doorgelicht en daar waar nodig en wenselijk zijn verbeteringen doorgevoerd. De risico's in de bedrijfsprocessen zijn over het algemeen goed in beeld. Het voordeel van een kleinere organisatie is dat de onderlinge lijnen kort zijn, waardoor we snel en effectief kunnen handelen. We moeten hierbij wel extra aandacht besteden aan het goed documenteren van de besluitvorming. In 2022 hebben we hiertoe verschillende stappen gezet. Hierbij zijn we ons bewust dat dit een continu proces van evalueren en herijken is.

2.4 Stand van de uitvoering

De beschrijving van de Stand van de uitvoering heeft als doel aandacht te vragen voor hetgeen waar het BFT in zijn uitvoering tegen aanloopt, wat we er al aan doen en wat we nodig hebben van de wetgever. Zie hieronder enkele knelpunten waar wet- en regelgeving in de praktijk ongewenste neveneffecten heeft.

Samenwerking en gegevensdeling

Effectief toezicht vergt tijdig signaleren en ingrijpen, waarbij samenwerking met ketenpartners essentieel is. Zo kan kennis en informatie worden gedeeld zodat iedereen operationeel effectief is en zijn maatschappelijke rol kan vervullen. Bij het delen van gegevens ervaart het BFT enige wettelijke belemmeringen, in het bijzonder in verband met diverse geheimhoudings- en privacyoverwegingen. Om zorgvuldig en effectief de toezichtstaken uit te kunnen uitvoeren, sloot het BFT meerdere convenanten met ketenpartners en nam het BFT deel aan verschillende overleggen met onder andere de KNB, KBvG, AFM, DNB, Belastingdienst, Fiod, politie en OM. Niettemin ervaren we beperkingen, ook in de sectoren waar het BFT-toezicht ophoudt. Een oplossing lijkt te liggen in het aanpassen van wet- en regelgeving. Zie onderstaande drie voorbeelden.

Grijze lijst

Het notariaat heeft vanuit zijn poortwachtersrol veel aandacht voor cliëntonderzoek en de herkomst van gelden. Een dergelijk onderzoek kan bij ernstige vermoedens van witwassen leiden tot het weigeren van notariële diensten. Maar de cliënt heeft de notariële diensten nodig en zal naar een ander kantoor gaan met hetzelfde verzoek. Hiermee ontstaat niet alleen meerwerk voor de sector, maar ook een leereffect bij de cliënt. Een pragmatische oplossing zou het opstellen van een grijze lijst zijn, alleen te delen onder het notariaat, waardoor men elkaar kan waarschuwen voor verdachte personen. Hier stuit de sector op diverse geheimhoudings- en privacy-aspecten. Het lijkt wenselijk om de wet- en regelgeving op dit punt te moderniseren, waarover met het ministerie van Justitie en Veiligheid en de KNB gesprekken worden gevoerd.

Consignatiekas

Het kan voorkomen dat een notaris lang liggende gelden op zijn derdenrekening heeft staan, waarvan de rechthebbende onbekend is gebleven. In dat geval zou de notaris deze gelden graag storten in de consignatiekas bij het ministerie van Financiën zodat ze niet in de lengte der jaren bij de notaris blijven liggen. Er zijn nu drie gronden voor het storten van gelden: een wettelijk voorschrift, een uitspraak van de rechter of een besluit van een minister. Momenteel ontbreekt voor het geval als hierboven beschreven de grondslag voor afstorting. Het BFT spreekt al enige tijd met de KNB, het ministerie van Justitie en Veiligheid en het ministerie van Financiën om dit onwenselijke probleem op te lossen.

Toezichthouder advocatuur

Het is wenselijk dat bij kantoren waar zowel notarissen als advocaten werken (IDS-kantoren), de toezichthouders (het BFT en de Deken) inlichtingen of gegevens met elkaar kunnen uitwisselen. Dit helpt bij het aanpakken en voorkomen van ondermijning en bij de versterking van het toezicht. De huidige wetgeving staat dit echter niet toe en een aanpassing daarvan lijkt in de rede te liggen.

Ondernemingsraad

3

3 Ondernemingsraad

In de Wet op de ondernemingsraden (WOR) wordt beschreven hoe een ondernemingsraad (OR) functioneert. Leden van de OR behartigen de belangen van alle collega's en van de organisatie. De OR heeft advies- of instemmingsrecht over onderwerpen die zijn vastgelegd in de WOR. Daarnaast denkt de OR actief mee over de ontwikkelingen en de toekomst van het BFT. Per 1 januari 2022 kreeg de raad een nieuwe samenstelling en bestaat deze uit drie leden.

Terugblik 2022

Bij het BFT neemt de directeur, met toestemming van het bestuur, als bestuurder deel aan de overlegvergaderingen met de OR. In 2022 vonden zeven overleggen plaats.

De ontwikkelingen in de IT, HRM en BFT's huisvesting waren een paar van de onderwerpen op de agenda van de overlegvergaderingen. De OR had als voornaamste doel om actief bij te dragen aan 'Eén BFT'; in dit kader zijn de ontwikkeling en professionalisering van de organisatie naar de toekomst als aandachtspunt genomen. De OR organiseerde daartoe bijeenkomsten voor alle medewerkers om met elkaar in gesprek te gaan over de missie en kernwaarden van het BFT. Naar aanleiding van de uitkomsten van deze bijeenkomst, stelde de raad een missiedocument op, waarin de kernwaarden van het BFT zijn beschreven. Dit document is aan het bestuur overhandigd dat hiermee verdergaat.

Omdat de bestaande arbeidsongeschiktheidsverzekering kwam te vervallen, is onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om een nieuwe verzekering af te sluiten. De OR was nauw betrokken bij dit proces en adviseerde positief ten aanzien van het

afsluiten van een nieuwe arbeidsongeschiktheidsverzekering voor alle medewerkers. Voor aanvang van de geheel vernieuwde OR, volgden de leden een opleiding om meer inzicht te verkrijgen in de rol en de rechten van de OR. In de gedachte van 'Eén BFT' zocht de OR actief contact met afdelingen en medewerkers om meer inzicht te krijgen in wat er speelt binnen de organisatie. De agenda's, verslagen en overige documenten van de OR zijn, voor zover niet vertrouwelijk, te raadplegen door de medewerkers van het BFT.

Vooruitblik 2023

In lijn met het jaarplan van het BFT vinden de onderwerpen die in 2022 zijn ingezet hun doorgang in 2023. Dit jaarplan ziet met name toe op verdere professionalisering van de IT en informatievoorziening, HRM en huisvesting. De OR zal op deze gebieden dan ook gebruikmaken van haar advies- en instemmingsrecht en heeft daarbij aandacht voor zowel de korte als de langere termijn. Daarnaast wil de OR ook in 2023 actief de dialoog zoeken met medewerkers van het BFT en verder werken richting 'Eén BFT'.

Enkele facts & figures highlights van BFT in 2022

Aantal onderzoeken in 2022

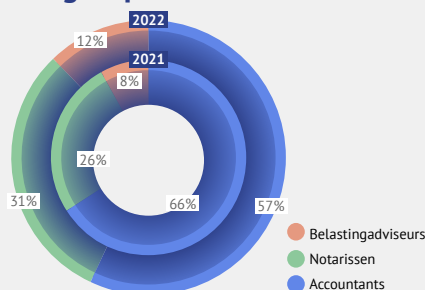
Notariaat
126

Wwft
157

Gerechtsdeur-
waarders
29

Aandeel meldingen per doelgroep

Aantal organisaties

(Kandidaat- en
toegevoegd)
notarissen
3.428

Wwft onder
toezicht staande
instellingen
49.500

Ambtelijk
bevoegden
630

Voorlichting Informatiebrieven

16.250

LinkedIn

Aantal volgers

1.418

Aantal medewerkers

57

BFT in cijfers 2022

4

4 BFT in cijfers 2022

4.1 Samenvatting bft in 2022

Toezicht notariaat

Kengetallen

Aantal kantoren	772
Aantal (kandidaat- en toegevoegd) notarissen	3.428
Aantal hoog-risicokantoren	26

Onderzoeken

Aantal onderzoeken	126
Toetsingen financiële gegevens	5.078

Toezicht gerechtsdeurwaarders

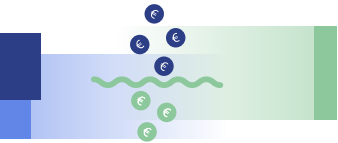
Kengetallen

Aantal kantoren	138
Aantal ambtelijk bevoegden	630
Aantal hoog-risicokantoren	20

Onderzoeken

Aantal onderzoeken	29
Toetsingen financiële gegevens	953

Toezicht Wwft

Kengetallen

Onder toezicht staande instellingen	49.500
Meldingen bij FIU door instellingen	3.918

Onderzoeken

Integrale onderzoeken	54
Schriftelijke onderzoeken	23
Risicobeleid en -management, incl. online aanbieders (deelonderzoek)	27
Auditrapporten (deelonderzoek)	21
M&A (themaonderzoek)	4
Opleidingsverplichting (deelonderzoek)	28
Totaal	157

Voorlichting

Informatiebrieven (nieuwe kantoren)	1.400
Informatiebrieven (bestaande kantoren)	14.850
Enquêtes (bestaande kantoren)	17
Presentaties en webinars (aantal aanwezigen)	4.600
Totaal	21.100

Handhaving

Maatregelen	Notarissen	Gerechtsdeurwaarders	Wwft-plichtigen
Aanwijzing	-	1	9
Waarschuwingbrief	94	16	7
Boete	-	-	16
Last onder dwangsom	-	-	4
Normoverdragen/ pre-tuchtrechtelijk gesprek	9	1	1
Tuchtklacht	12	2	-
Spiedmaatregel/stille bewindvoering	-	1	-
Totaal	115	21	37

4.2 Notariaat in cijfers

In het notariaat stonden in 2022 ruim 3.400 notarissen onder toezicht (circa 1.240 notarissen, 230 toegevoegd-notarissen en 1.960 kandidaat-notarissen). Zij waren werkzaam bij ongeveer 770 kantoren. De markt is verdeeld in grote en kleine kantoren; het BFT houdt hier bij de uitoefening van zijn toezicht rekening mee.

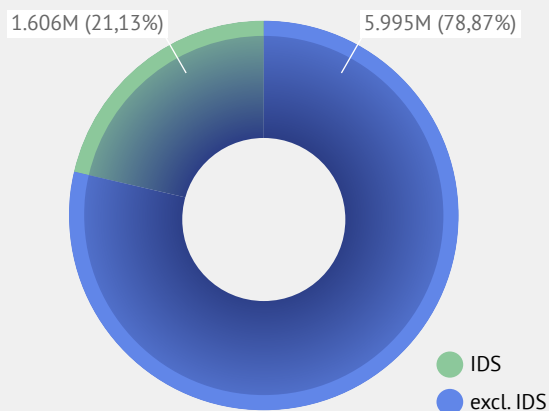
Werkzaamheden financieel toezicht notariaat

Het BFT voert het financieel toezicht uit door periodiek financiële gegevens te beoordelen die notarissen aan het BFT moeten verstrekken en door onderzoeken ter plaatse. In 2022 vonden bijna 5.100 toetsingen van de financiële gegevens plaats. Deze toetsingen leidden tot risico-indicaties en risicoclassificaties. De financieel

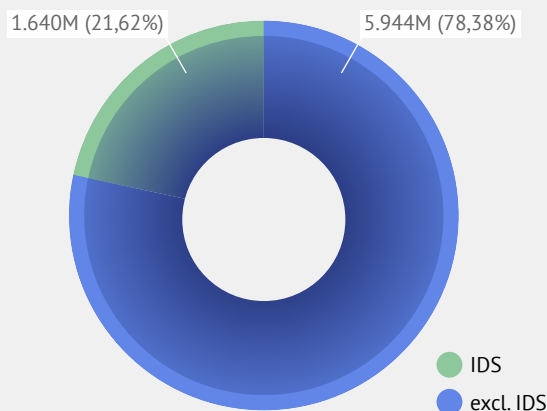
toezichthouders zijn ook relatiebeheerders. Buiten de onderzoeken en toetsingen hebben zij regelmatig contact met de notarissen en/of hun accountants bij vragen of problemen. Dit soort relatiebeheer komt niet direct tot uiting in de cijfers, maar vormt een belangrijk onderdeel van het toezicht.

Onze financiële onderzoeken zijn voornamelijk gericht op de financieel kwetsbare kantoren met hersteltermijnen en toezicht op derdengeldenrekeningen. De gezamenlijke saldi op notariële kwaliteitsrekeningen bedragen dagelijks gemiddeld meerdere miljarden euro's. Het saldo derdengeld bij notariskantoren (exclusief Interdisciplinaire samenwerking (IDS) -kantoren) was eind 2022 ongeveer € 6 miljard en (inclusief IDS) € 7,6 miljard. In 2021 was dit € 5,9 miljard (exclusief IDS-kantoren) en € 7,5 miljard (inclusief IDS).

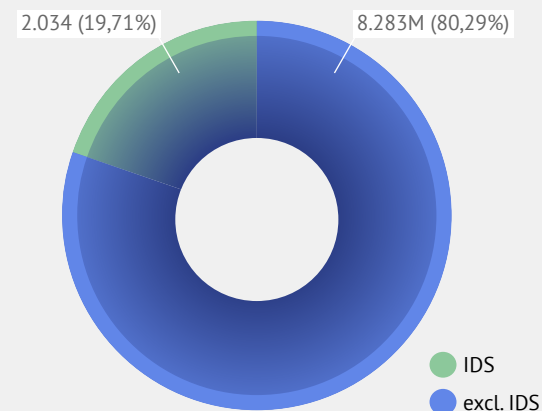
Kwaliteitsrekening verhouding IDS en regulier kantoor 2022

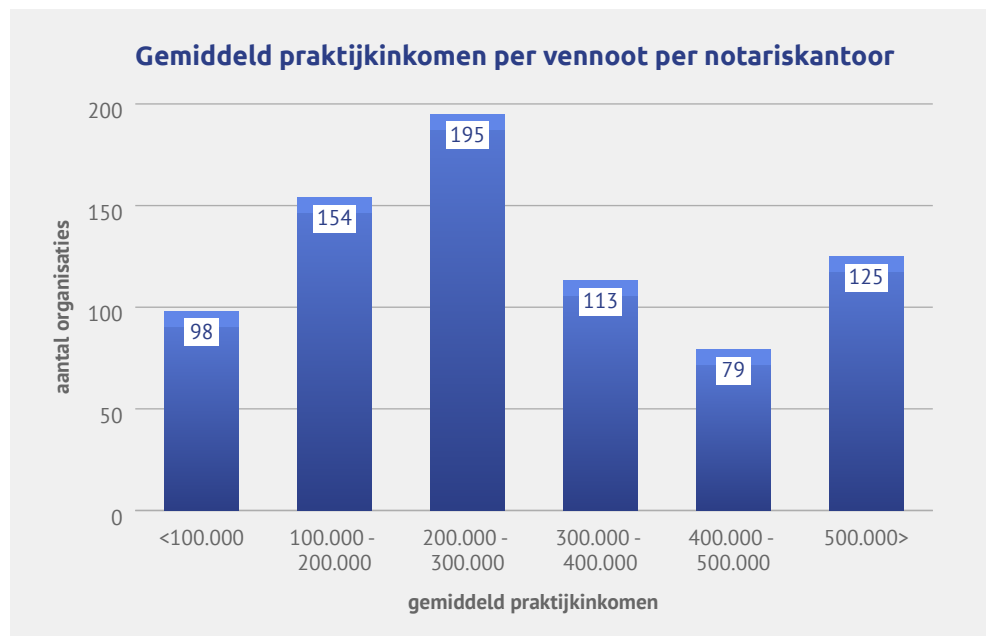
Kwaliteitsrekening verhouding IDS en regulier kantoor 2021

Kwaliteitsrekening verhouding IDS en regulier kantoor 2020

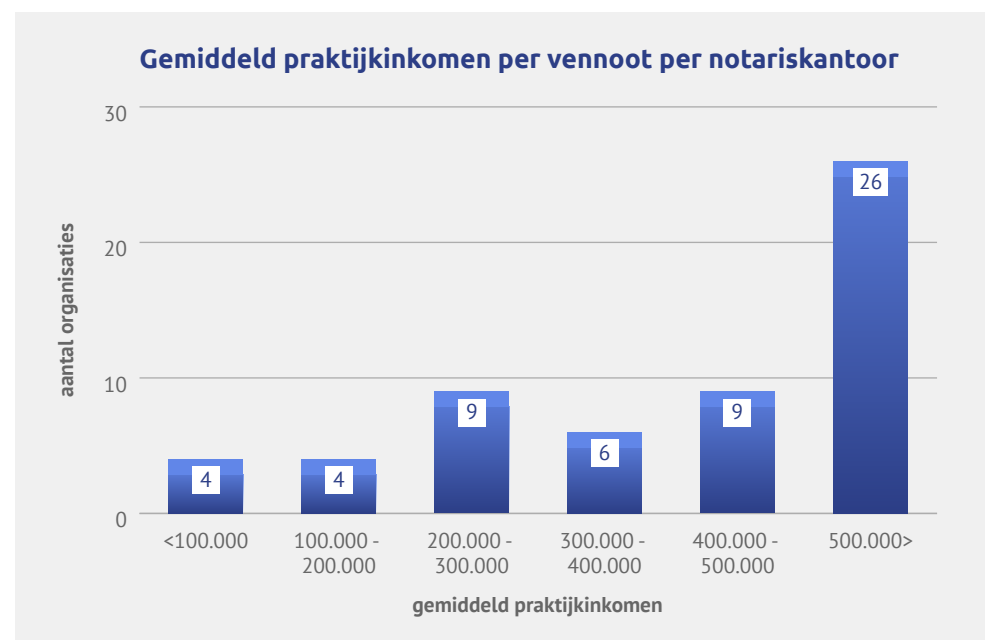
De tabel 'Gemiddeld praktijkinkomen per vennoot per notariskantoor' laat het gemiddeld praktijkinkomen per notaris zien in 2022, ingedeeld per € 100.000. De groep € 200.000 tot € 300.000 betreft bijvoorbeeld het aantal notarissen met een praktijkinkomen per notaris tussen € 200.000 en € 300.000.

Grote kantoren

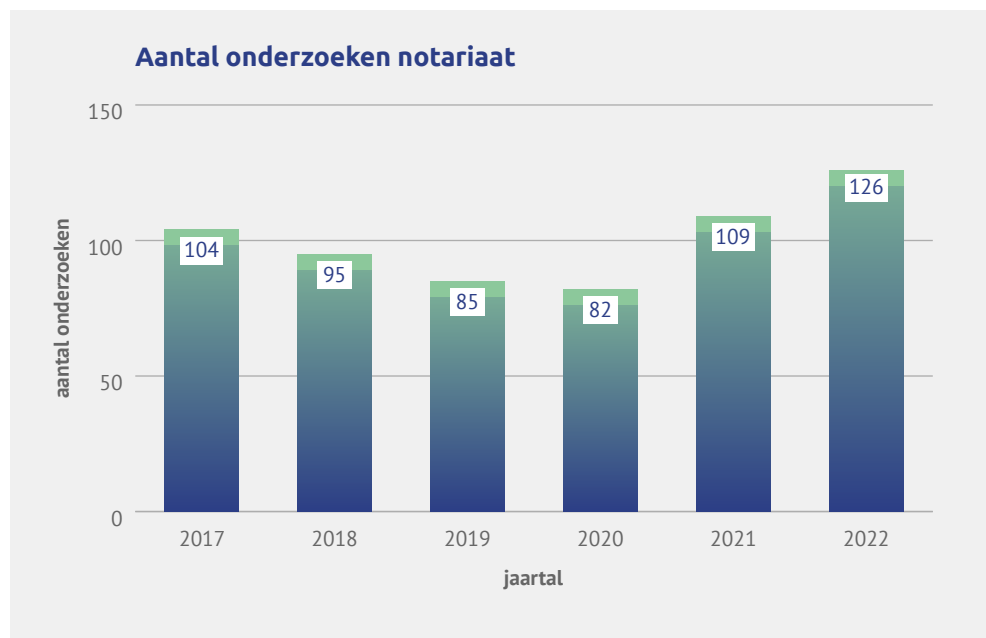
Mede naar aanleiding van de casus Pels Rijcken heeft het BFT zijn toezicht op de grotere kantoren vergroot. Dit geldt in het bijzonder voor de IDS-kantoren, waarbij notarissen samenwerken met bijvoorbeeld een advocatenkantoor of belastingadviseurs. Daarbij is het naleven van de IDS-verordening van de KNB leidend. Het BFT heeft bijzondere aandacht voor risico's als de juridische structuur, de governance en de samenwerkingsovereenkomst. Dit project is gestart in 2022 en loopt in 2023 door. De bevindingen kunnen later gedeeld worden.

In onderstaande tabel is het praktijkinkomen van IDS-kantoren apart weergegeven.

Werkzaamheden kwaliteits- en integriteitstoezicht

Ook preventief toezicht maakt onderdeel uit van de kwaliteits- en integriteitsonderzoeken van het BFT. Het thema nevenbetrokkingen – en de registratie ervan – kreeg in 2022 extra aandacht. Daarnaast blijft de focus op de poortwachtersrol van de notaris relevant. De notaris vervult als poortwachter tegen witwassen en criminaliteit een wezenlijke maatschappelijke functie. Het BFT geeft hier veel voorlichting over en blijft hier naar aanleiding van signalen onderzoeken naar doen.

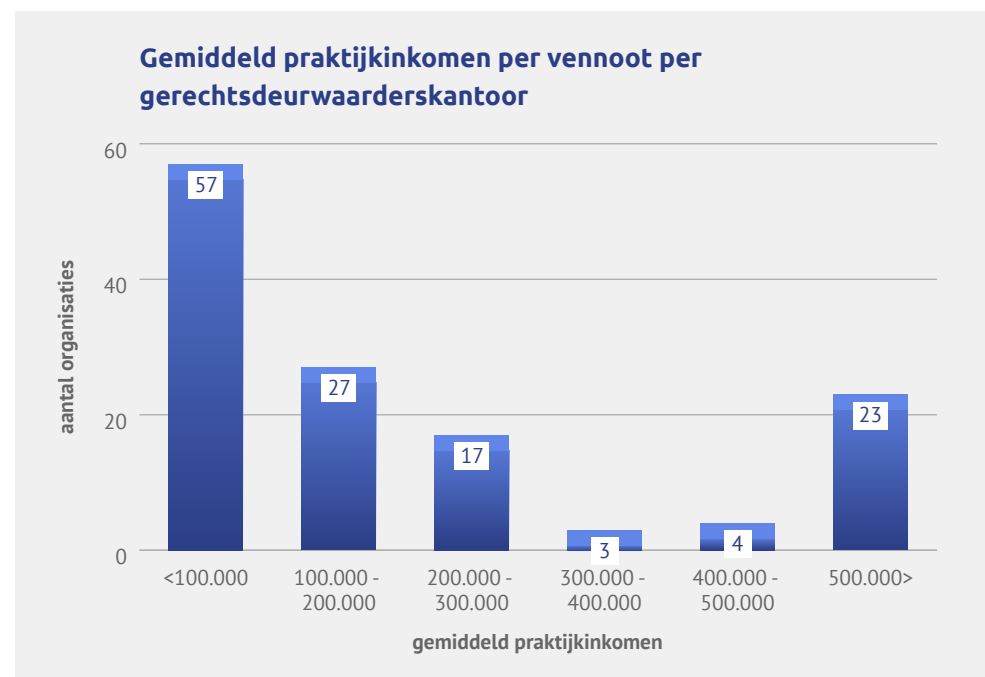
In totaal voerde de afdeling N/G 126 onderzoeken uit bij notarissen in 2022. Dit zijn er 17 meer dan in 2021.

4.3 Gerechtsdeurwaarders in cijfers

Het integrale toezicht door de afdeling N/G in 2022 betreft 630 ambtelijk bevoegden bij 138 kantoren, waaronder enkele zeer grote gerechtsdeurwaarderskantoren die een grote invloed op de markt hebben. Bij de uitoefening van het toezicht wordt met deze verdeling binnen de markt rekening gehouden.

Werkzaamheden financieel toezicht

Het BFT voert het financieel toezicht uit door periodiek financiële gegevens te beoordelen die gerechtsdeurwaarders aan het BFT moeten verstrekken en door onderzoek ter plaatse. Er vonden ruim 950 toetsingen plaats bij 138 kantoren. De financiële onderzoeken zijn met name gericht op financieel kwetsbare kantoren met hersteltermijnen en toezicht op de derdengeldenrekeningen. Het saldo van deze rekeningen bij gerechtsdeurwaarders was eind 2022 € 232,7 miljoen.

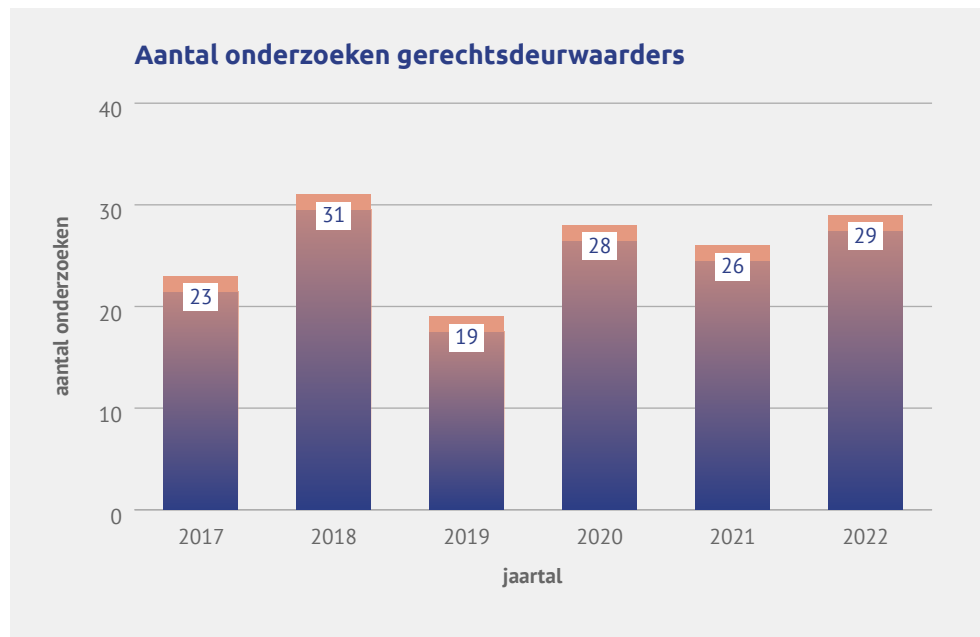

Contractafspraken

Afgelopen jaar beoordeelde het BFT ook de verwerking in de administratie van de verschillende contractafspraken. De aandacht ging daarbij uit naar de huidige wet- en regelgeving en naar de wijze waarop deze contractafspraken in de systemen van de gerechtsdeurwaarders zijn verwerkt. Tijdens onderzoeken bleek dat het niet goed opnemen van de diverse contractafspraken grote gevolgen kan hebben, met name voor de bewaringspositie. Gerechtsdeurwaarders hebben door de aard van hun werkzaamheden een complexe administratie, dus de wijze waarop zij hun automatisering hebben ingericht en de afspraken over tarieven en verdiensten daarin hebben verwerkt zijn van groot belang. Het BFT gaf in verband hiermee afgelopen jaar vanuit preventie diverse adviezen aan de beroepsgroep voor deze administratie.

Werkzaamheden kwaliteits- en integriteitstoezicht

Het kwaliteits- en integriteitstoezicht op gerechtsdeurwaarders was in 2022 gericht op onterechte of niet-inzichtelijke kosten oftewel, het maken van onnodige kosten aan de debiteur. Hierbij is vooral oog voor het maatschappelijk onwenselijke gevolg dat schuldenaren verder in financiële problemen komen. Vanwege de verwevenheid en de financiële componenten van dit toezicht, wordt nauw samengewerkt met de financiële toezichthouders.

In 2022 zijn er 29 onderzoeken bij gerechtsdeurwaarders uitgevoerd. Dit zijn er drie meer dan in 2021.

4.4 Wwft in cijfers

Het BFT is aangewezen als één van de toezichthouders op de naleving van de bepalingen ingevolge de anti-witwasregelgeving in Nederland: de Wwft. De afdeling Wwft houdt toezicht op (kandidaat-)notarissen en toegevoegd notarissen, belastingadviseurs, registeraccountants en accountants-administratieconsulenten, dan wel degene die anderszins zelfstandig onafhankelijk beroeps- of bedrijfsmatig daarmee vergelijkbare activiteiten verricht, zoals administratiekantoren, belastingadviseurs en bedrijfseconomisch adviseurs. Het totaal onder toezicht staande instellingen bedraagt ruim 49.500 kantoren c.q. beroepsbeoefenaren.

54 integrale onderzoeken

In 2022 voerde de afdeling 54 integrale onderzoeken uit. Het aantal integrale onderzoeken is hoger dan in 2021 (43 onderzoeken), omdat de afdeling in 2022 meer capaciteit kreeg. Drie integrale onderzoeken zijn uitgevoerd in het kader van verkregen informatie uit het Programma Terrorismedfinanciering (TF) van het FEC. Ook nam het BFT deel aan de maandelijkse datarooms van dit programma. Uit een analyse door het FEC in 2022 bleek dat de uitkomsten van drie eerdere BF-onderzoeken (buitenland financiering) die het BFT uitvoerde, leidden tot meerdere interventies door andere FEC-partners.

Diverse themaonderzoeken

In 2022 voerde het BFT diverse themaonderzoeken uit. Zo onderzochten we Wwft instellingen die zijn samengegaan met andere Wwft-instellingen, of deze hebben overgenomen. Het BFT wilde inzicht verkrijgen in hoe deze instellingen de naleving van de Wwft waarborgden ten aanzien van de overgenomen cliëntenportefeuille. Het BFT richtte zich hierbij specifiek op accountantskantoren.

Uit het themaonderzoek bleek dat het samengaan met of het overnemen van een andere Wwft-instelling (en haar cliënten) de nodige aandachtspunten met zich meebrengt. Zo dient de instelling te toetsen of het (Wwft-)cliëntenonderzoek van overgenomen cliënten voldoet aan het eigen vigerende (Wwft-)risicobeleid en risico-

management. Hieronder vallen ook de eigen procedures rondom identificatie, verificatie en dossiervorming. Het BFT constateerde dat met name de diepgang en eenduidigheid van de vastlegging rondom het cliëntenonderzoek en de daarin gemaakte keuzes en afwegingen voor verbetering vatbaar zijn. Betrokken Wwft-instellingen ontvingen individueel terugkoppeling van het BFT. In 2023 bekijkt het BFT in welke vorm dit themaonderzoek opvolging kan krijgen.

23 schriftelijke toezichtonderzoeken

Niet alle signalen die het BFT ontvangt, geven aanleiding tot een integraal onderzoek. Signalen met een lagere prioriteit voeren we schriftelijk uit. Bij deze onderzoeken versturen we een brief met algemene informatie over de verplichtingen die voortvloeien uit de Wwft. Tevens geven we toelichting op het ontvangen signaal. We stellen enkele gerichte vragen en verwachten dat de instelling het dossier (opnieuw) beoordeelt om vast te stellen of er sprake zou kunnen zijn van één of meer ongebruikelijke transacties. Wanneer de instelling vaststelt dat sprake is van een ongebruikelijke transactie, moet deze onverwijld gemeld worden bij de FIU. In 2022 voerde het BFT 23 schriftelijke toezichtonderzoeken uit. Een aantal van de aangeschreven instellingen meldde ongebruikelijke transacties.

Deelonderzoeken

Het BFT voert daarnaast deelonderzoeken uit. Het BFT deed diverse uitvragen om vast te stellen of specifieke Wwft-verplichtingen werden nageleefd. In 2022 vroeg het BFT informatie op over risicobeleid en risicomanagement, auditrapporten en de wijze waarop aan de opleidingsverplichting is voldaan.

Risicobeleid en risicomanagement aanbieders online vennootschappen

Op 31 juli 2019 trad de EU-Richtlijn digitale instrumenten en processen in het vennootschapsrecht in werking. Deze richtlijn maakt digitale oprichting van vennootschappen mogelijk. Nederland had tot 1 augustus 2021 de tijd om de richtlijn om te zetten naar Nederlands recht. Naast de mogelijke introductie van een digitale notariële akte en de inzet van een videoconferentie daarbij, dient ook het cliëntenonderzoek (door de notaris) online mogelijk te worden gemaakt.

Net als in voorgaande jaren heeft het BFT het risicobeleid en risicomanagement van diverse instellingen opgevraagd en beoordeeld. In 2022 besteedde het BFT hierbij extra aandacht aan het uitvoeren van het cliëntenonderzoek op afstand.

Het BFT schreef 27 instellingen aan die diensten aanbieden om online vennootschappen op te richten (notarissen) of daarbij ondersteuning geven (administratie- en belastingadvieskantoren). Het risicobeleid en risicomanagement van ongeveer een derde van de aangeschreven instellingen voldeed in eerste instantie niet aan alle eisen die de Wwft hieraan stelt. Het BFT adviseerde zeven instellingen om het risico-beleid en risicomanagement te actualiseren. In vijf gevallen had de instelling zelfs geen of een ontoereikend beleid. Deze kantoren kregen een hersteltermijn om alsnog te voldoen aan de Wwft-verplichtingen.

Het BFT adviseerde instellingen dat de verificatie van de identiteit van de cliënt enkel op afstand plaats kan vinden bij weinig risico op witwassen en/of financieren van terrorisme. Verificatie kan dan worden uitgevoerd via een kopie ID-bewijs in combinatie met tweezijdige audiovisuele communicatiemiddelen. Het BFT raadde instellingen aan om dit gesprek vast te leggen. Bijvoorbeeld door een opname te maken van het gesprek of door een screenshot te maken van het moment waarop de cliënt het originele document toont. Dit kan eventueel worden aangevuld met een € 0,01-overboeking.

Een blijvend aandachtspunt voor de instellingen is het actueel houden van het risico-beleid en risicomanagement, mede naar aanleiding van wetswijzigingen. In meer dan de helft van de integrale onderzoeken in 2022 stelde het BFT een overtreding vast die dit beleid betreft. In 2023 zal het BFT daarom opnieuw een uitvraag doen bij een aantal instellingen.

Auditfunctie

Op grond van artikel 2d Wwft moet een instelling – voor zover passend bij de aard en omvang van de instelling – beschikken over een onafhankelijke en effectieve compliancefunctie en een onafhankelijke auditfunctie. Het BFT vroeg in 2022 bij 21 instellingen met honderd of meer personeelsleden auditrapporten op, om na te gaan op welke wijze zij de auditfunctie invullen. De selectie bestond voornamelijk uit notaris- en accountantskantoren.

Vijf van de geselecteerde kantoren hadden op het moment van onze uitvraag nog geen invulling gegeven aan de auditfunctie. Bij vier kantoren voldeed de invulling van de auditfunctie niet aan de eisen. Opvallend is dat alle vijf de kantoren die nog geen invulling hadden gegeven aan de auditfunctie, notariskantoren zijn. Bij de instellingen die niet of niet helemaal voldeden, vroeg het BFT vervolgrapporten op om deze te monitoren. Daarnaast is bij een aantal instellingen sprake van een auditcyclus die meerdere jaren beslaat. Van instellingen waarvan de cyclus nog niet was afgerond, heeft het BFT ook ter monitoring vervolgrapporten opgevraagd. In 2023 doet het BFT daarom opnieuw een uitvraag bij een aantal instellingen.

Opleidingsverplichting

In 2022 vroeg het BFT aan 28 instellingen op welke wijze zij in de jaren 2019-2021 (intern) invulling gaven aan de opleidingsverplichting. Ook vroegen we op welke wijze zij vaststelden dat de medewerkers en beleidsbepalers hebben voldaan aan de opleidingsverplichting. 26 van deze instellingen voldeden aan de opleidingsverplichting. De twee instellingen die hieraan niet voldeden, kregen een hersteltermijn. Bij ongeveer de helft van de integrale onderzoeken die het BFT in 2022 uitvoerde,

stelde het BFT overtredingen van de opleidingsverplichting vast. We zagen dat vooral kleinere kantoren niet voldoen aan de opleidingsverplichting. We selecteren daarom in 2023 opnieuw een aantal kantoren om te toetsen op welke wijze zij aan de opleidingsverplichting voldoen.

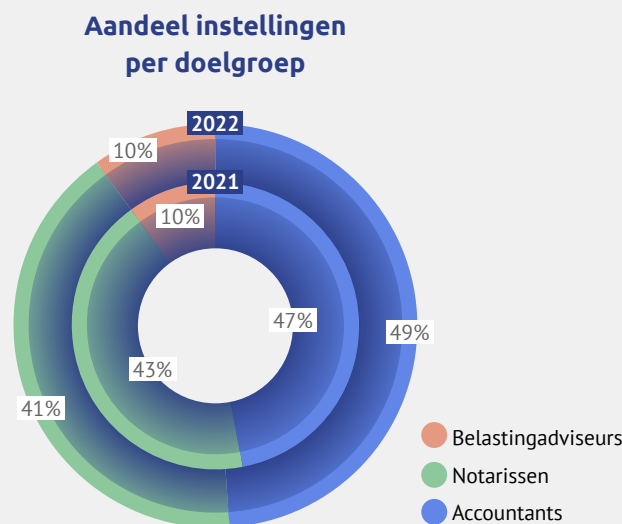
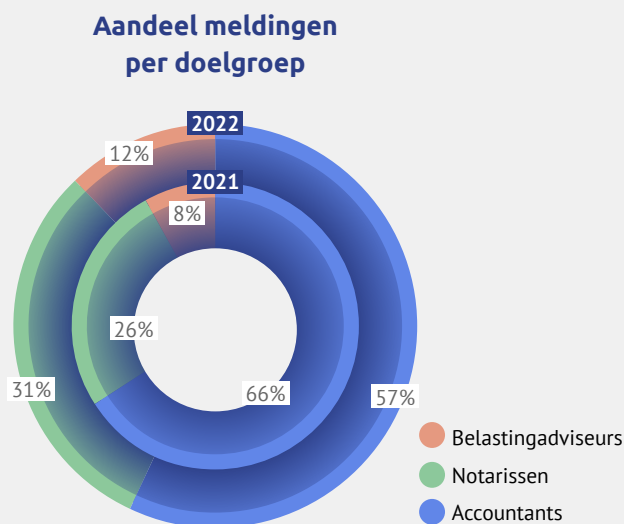
Daarnaast maakt het BFT in 2023 een selectie van kantoren om vast te stellen op welke wijze zij voldoen aan de verplichting tot het doorlichten (screenen) van het personeel.

Trends en ontwikkelingen ongebruikelijke transacties

In 2022 deden de instellingen die onder toezicht van het BFT staan in totaal 3.918 meldingen van ongebruikelijke transacties bij de FIU (2021: 4.166). In 2022 deden 805 instellingen die onder het toezicht van het BFT vallen één of meerdere meldingen van ongebruikelijke transacties. Dit is hoger dan voorgaand jaar (2021: 740).

Zoals blijkt uit bovenstaande grafieken is sprake van een verschuiving tussen de meldende instellingen¹. Bij de accountants(kantoren) en notaris(kantoren) stijgt – in absolute aantallen – het aantal meldende instellingen; bij de belastingadvieskantoren bleef het aantal meldende instellingen nagenoeg gelijk. Eén instelling die geregistreerd is als belastingadviseur deed 136 meldingen van ongebruikelijke transacties. Wanneer we deze melder buiten beschouwing laten, ligt het aantal meldingen van belastingadviseurs in lijn met 2021.

1 Uit de meldrapporten van de FIU blijkt dat administratiekantoren geregistreerd zijn onder accountants (bijvoorbeeld als het gaat om administraties) of onder de meldgroep belastingadviseurs (fiscaal advies/aangifte).

4.5 Handhaving in cijfers

Met zijn handhavend optreden wil het BFT normconform gedrag bereiken. De keuze voor de inzet van een handhavingsmaatregel en de wijze waarop we deze inzetten, verschilt per geval. Het openbare handhavingsbeleid van het BFT is leidend, waarbij sprake is van maatwerk. In elke zaak wegen we op grond van dit beleid twaalf elementen af, waaronder de ernst van de normschending, of er sprake is van herhaling, het inzicht dat de beroepsoefenaar heeft in het eigen handelen en/of nalaten en of de beroepsoefenaar herstelacties pleegde. Met een klachtenprocedure streeft het BFT ernaar de belangen te beschermen van degenen die gebruikmaken van de diensten. Hiermee houden we ook de eer en waardigheid van de beroepsgroep hoog.

In 2022 nam het BFT in totaal 173 handhavingsmaatregelen. Zo stuurden we 117 waarschuwingsbrieven naar notarissen, gerechtsdeurwaarders en Wwft-instellingen. Daarnaast voerden we elf handavingsgesprekken met notarissen, gerechtsdeurwaarders en een Wwft-instelling. Verder hebben we in het kader van de Wwft negen aanwijzingen opgelegd aan instellingen. Daarnaast zijn er twaalf tuchtklachten tegen notarissen en twee tuchtklachten tegen gerechtsdeurwaarders ingediend en zijn er zestien bestuurlijke boetes inzake de Wwft opgelegd. Het BFT legt bij zijn handhaving de nadruk op de menselijke maat en het individueel informeren van de onder toezicht staande persoon of instelling. In zijn gesprekken streeft het BFT naar actief herstel en het kantoorbreed bespreekbaar maken van interne werkwijzen en normconform gedrag binnen de beroepsgroepen. Daarnaast geven we via webinars, podcasts, website en LinkedIn tips om omissies te voorkomen.

Handhaving 			
Maatregelen	Notarissen	Gerechtsdeurwaarders	Wwft-plichtigen
Aanwijzing	-	1	9
Waarschuwingsbrief	94	16	7
Boete	-	-	16
Last onder dwangsom	-	-	4
Normoverdragen/ pre-tuchtrechtelijk gesprek	9	1	1
Tuchtklacht	12	2	-
Spiedmaatregel/stille bewindvoering	-	1	-
Totaal	115	21	37

Verder ontvingen we in het afgelopen jaar zes verzoeken op grond van de Wet open overheid. Alle verzoeken zijn binnen de daarvoor gestelde termijnen behandeld en een zaak is aan de bestuursrechter voorgelegd. Daarnaast is er een klacht van een ondertoezichtstaande ontvangen over ons optreden. Deze klacht was in 2022 nog in behandeling.

Pels Rijcken

In 2020 werd het notariaat opgeschrikt door een grootschalige fraude bij het advocaten- en notariskantoor Pels Rijcken. Het BFT rondde in november 2021 het onderzoek naar de fraude af. Een van de conclusies was dat het interne en collegiale toezicht op het kantoor ernstig tekort was geschoten. Het BFT legde zijn bevindingen ten aanzien van vier (kandidaat- en toegevoegd) notarissen van Pels Rijcken als tuchtklachten aan de tuchtrechter voor. Dit in verband met de ernst van de overtredingen, de impact die de fraude had en in het belang van de transparantie. In april 2022 behandelde het ressort Den Haag deze zaken tijdens een openbare zitting van de kamer voor het notariaat. Drie klachten werden gegrond en één klacht ongegrond verklaard (zie [ECLI:NL:TNORDHA:2022:9](#), [ECLI:NL:TNORDHA:2022:10](#), [ECLI:NL:TNORDHA:2022:11](#)). Ook heeft het BFT toegezien op het ingezette verbetertraject en op het opvolgen van de aanbevelingen van het BFT, tot het vertrek van het notariaat bij Pels Rijcken per 1 juli 2022. Zie ook de paragraaf '[Grote kantoren](#)' onder '4.2 Notariaat in cijfers'.

Opleiding notarissen

De KNB informeert het BFT om de twee jaar over (kandidaat- en toegevoegd) notarissen die in het voorafgaand tijdvak van twee jaar onvoldoende opleidingspunten hebben behaald. Permanente educatie van notarissen dient een maatschappelijk belang. De samenleving moet erop kunnen vertrouwen dat notarissen beschikken over alle actuele kennis die noodzakelijk is voor een goede beroepsuitoefening. Daarom treedt het BFT op wanneer notarissen niet voldoende opleidingspunten hebben behaald. Tot nu toe worden (kandidaat- en toegevoegd) notarissen die voor het eerst een tekort in het aantal opleidingspunten hebben, door het BFT gewaar-

schuwd. Zij krijgen daarbij de gelegenheid om hun puntentekort in het volgend tijdvak van twee jaar in te halen. Voldoen notarissen vaker niet, dan kan het BFT nogmaals waarschuwen, een pretuchtrechtelijk gesprek voeren of een tuchtklacht indienen. Voor het tijdvak 2020-2021 heeft het BFT in 2022 wegens onvoldoende opleidingspunten 74 waarschuwingen gegeven, vier pretuchtrechtelijke gesprekken gevoerd en zes tuchtklachten ingediend.

Onroerend goed

Voor notarissen geldt een beleggingsverbod in onroerend goed. De wetgever legde dit verbod op om belangenverstrengeling te voorkomen. De schijn van partijdigheid en afhankelijkheid kan immers gewekt worden bij cliënten wanneer een notaris, die openbaar ambtenaar is, zich anders dan incidenteel, als vastgoedverwerver en -aanbieder op de vastgoedmarkt begeeft. Een aantal financiële onderzoeken naar het onroerendgoedbezit bij notarissen was aanleiding voor nadere afstemming met de KNB. Dit had ook verband met een verschil van inzicht over de consequenties van een uitspraak van het hof (zie [ECLI:NL:GHAMS:2021:1835](#)). Het BFT handhaafde in deze financiële onderzoeken op verschillende wijzen. Enerzijds stelden we vanuit het perspectief van preventief toezicht enkele notarissen in de gelegenheid om normherstellend te handelen. Anderzijds hebben we een beperkt aantal zaken voor de tuchtrechter voorgelegd om meer duidelijkheid te krijgen over mogelijke uitzonderingsgevallen. Deze casussen zijn overwegend in 2022 door de kamers voor het notariaat behandeld. Het BFT plaatste deze zaken op zijn website om er bekendheid aan te geven.

Financiële gegevens 2022

5

5 Financiële gegevens 2022

Jaarrekening 2022

1 Balans per 31 december 2022 (na resultaatbestemming)	33
2 Staat van baten en lasten 2022	34
3 Kasstroomoverzicht	35
4 WNT-verantwoording 2022 Bureau Financieel Toezicht	36

1 Balans per 31 december 2022 (na resultaatbestemming)

ACTIVA	31-12-2022	31-12-2021
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa (1)	150.544	123.005
Materiële vaste activa (2)	175.997	206.685
	326.541	329.690
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen		
Ministerie van J & V (3)	0	0
Overige vorderingen (4)	541.149	599.256
	541.149	599.256
Liquide middelen (5)	1.392.204	1.495.858
Totaal activa	2.259.894	2.424.804

PASSIVA	31-12-2022	31-12-2021
EIGEN VERMOGEN		
Egalisatiereserve (6)	555.167	612.589
	555.167	612.589
Voorzieningen (7)	410.996	649.042
VLOTTENDE PASSIVA		
Kortlopende schulden		
Belastingen en premies		
Sociale verzekering (8)	0	0
Overige schulden (9)	1.293.731	1.163.173
	1.293.731	1.163.173
Totaal passiva	2.259.894	2.424.804

2 Staat van baten en lasten 2022

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
BATEN			
Subsidies (10)	8.498.000	8.236.000	8.057.000
Onderzoek ondernemings- plannen (11)	116.000	101.000	120.600
Overige opbrengsten (12)	0	0	703
Som der bedrijfsopbrengsten	8.614.000	8.337.000	8.178.303
LASTEN			
Salarissen en sociale lasten (13)	5.934.510	6.131.238	5.622.701
Afschrijvingen (14)	148.265	185.734	152.899
Bestuurskosten (15)	55.262	42.456	43.378
Overige personeelskosten (16)	859.337	638.165	919.337
Huisvestingskosten (17)	340.604	343.762	269.092
Bureaunkosten (18)	1.343.609	1.220.645	1.071.708
Som der bedrijfslasten	8.681.587	8.562.000	8.079.115
Financiële baten (19)	10.165	0	0
Bedrijfsresultaat	-57.422	-225.000	99.188

Bestemming saldo	2022	2021
Onttrekking/toevoeging aan egaliseriereserve	-57.422	99.188
Totaal bestemming saldo	-57.422	99.188

3 Kasstroomoverzicht

	2022	2021
(Volgens de indirecte methode)		
Stand geldmiddelen per 01-01	1.495.858	2.154.904
Bedrijfsresultaat	-57.422	99.188
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen (en overige waardeveranderingen)	151.512	152.899
Mutatie voorzieningen	-238.046	-229.497
Veranderingen in werkkapitaal:		
Mutatie operationele vorderingen	58.107	-125.923
Mutatie operationele schulden	130.559	-320.554
Kasstroom uit operationele activiteiten	44.710	-423.887
Investeringsactiviteiten	-148.364	-235.159
Kasstroom uit Investeringsactiviteiten	-148.364	-235.159
Netto kasstroom	-103.654	-659.046
Stand geldmiddelen	1.392.204	1.495.858

4 WNT-verantwoording 2022 Bureau Financieel Toezicht

De WNT is van toepassing op Bureau Financieel Toezicht. Het voor Bureau Financieel Toezicht toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000 (het algemeen bezoldigingsmaximum).

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2022 Bedragen x € 1	Y.H.M. de Groot
Functiegegevens	Directeur / Hoofd Juridische Zaken
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 - 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja

BEZOLDIGING

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	118.324
Beloningen betaalbaar op termijn	21.500
Subtotaal	139.824
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	139.824
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

Gegevens 2021 Bedragen x € 1	Y.H.M. de Groot
Functiegegevens	Waarnemend Directeur / Hoofd Juridische Zaken
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-06 - 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja

BEZOLDIGING

Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	74.421
Beloningen betaalbaar op termijn	11.965
Subtotaal	84.386
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	122.537
Bezoldiging	84.386

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2022			
Bedragen x € 1	C. Breedveld	G.J. Olthoff	R. Kok
Functiegegevens	Voorzitter Bestuur	Bestuurslid	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12

Gegevens 2021			
Bedragen x € 1	C. Breedveld	G.J. Olthoff	R. Kok
Functiegegevens	Voorzitter Bestuur	Bestuurslid	Bestuurslid
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12	01-01 - 31-12

BEZOLDIGING

Bezoldiging	28.530	17.100	17.100
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	32.400	21.600	21.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	28.530	17.100	17.100
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

BEZOLDIGING

Bezoldiging	21.396	13.660	13.660
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	31.350	20.900	20.900

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Utrecht, 14 maart 2023

Bestuur

drs. C. Breedveld
Voorzitter

mr. G.J. Olthoff
Bestuurslid

R. Kok
Bestuurslid

BUREAU FINANCIËEL TOEZICHT

Jaarverslag 2022

Bureau Financieel Toezicht

bezoekadres

Euclideslaan 201

3584 BS Utrecht

www.bureauft.nl

bft.post@bureauft.nl

postadres

Postbus 14052

3508 SC Utrecht

